

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1682. usque ad annum 1690

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 90119231

§. 84. Edictum Nannetense a Ludovico Rege Christianissimo revocatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67608)

§ LXXXIV.

*Edictum Nannetense a Rege Christianissimo revocatum,*Sæc. XVII.
A. C. 1685.

Erat hoc edictum, per celebre Hugonotarum Palladium, quod edidit Henricus IV. Franciæ Rex, & quidem ea temporis iniquitate, qua Galliæ Regnum diuturnis tam exteris quam civilibus bellis attritum, omnesque Provinciæ penitus exhaustæ, populique immani onere pressi erant: excreverant insuper numero tantaque potentia Hugonotæ, ut seditionem, novaque bella minitantes, quæ rebus pacatis nunquam sperare potuissent, turbidis extorquerent; Rex enim, ut Regno quietem, suæque vitæ securitatem quodammodo daret, armis petitam sectæ libertatem Hugonotis per edictum indulgere cogebatur. Idem imo majus adhuc periculum, ac iterata Calvinistarum rebellio Ludovicum XIII. primisque Regni sui auspiciis Ludovicum XIV. ad innovandum hoc edictum compulit: ubi vero fatali longoque experimento compertum erat, quod Calvinianæ sectæ hydra identidem rictus suos ad novas rebelliones ac motus exerceret, quamdiu Nannetense illud edictum valeret, aliunde vero Hugonotæ

*Calmet l. t.
pag. 88.**Hist. Eccles. Tom. LXV. Y illud*

Sæc. XVII. illud sæpissime violassent, hinc Rex
A. C. 1685. unico ictu virulentam hanc hydram esse
 conficiendam ratus, copias militares
 per Provincias distribui, decretumque
 iussit promulgari, quo præfatum edi-
 ctum, cunctaque in Hugonotarum fa-
 vorem indulta ac tolerata revocavit.
 id summis precibus exoptabant Franciæ
 Præsules, probique omnes ac præ-
 cipue Luvésius Marchio & Michael
 Tellierius Regni Cancellarius, quorum
 posterior Regem ad tam gloriosum opus
 strenue incitabat, & reipsa revocatio-
 nis diploma die secunda Octobris septi-
 mo ante obitum suum die Regio sigillo
 muniebat, ac cum Simeone sene, octo-
 genario major exclamabat: *Nunc di-
 mittis servum tuum Domine, secundum ver-
 bum tuum in pace, quia viderunt oculi mei
 salutare tuum.* Regii autem hujus di-
 plomatis die vigesima tertia ejusdem
 Mensis promulgati summa erat hæc:
 „Jam Henricus IV. & Ludovicus XIII.
 „Nannetense edictum revocare firmum,
 „fixumque habebant, nec Ludovico
 „XIV. a primis Regni sui auspiciis alia
 „inerat mentis sententiã, exteris ta-
 „men ac domesticis bellis id exequi
 „præpediebatur, imo ante firmatam
 „pacem rebus nondum sat probe dispo-
 „sitis nil aliud hanc in rem perficere
 „poterat, nisi quod sectæ exercitium
 „in

„in quibusdam locis supprimeret, & Sæc. XVII.
 „aliqua aboleret privilegia, ut vero Rex A. C. 1685.
 „eo securius ingens hoc opus consum-
 „mare posset, ideo pacis foedus matu-
 „rare festinabat: Tandem quietem vi-
 „resque conficiendo parès nactus, de-
 „creto perpetuo ac irrevocabili tam Nan-
 „netense edictum de Anno 1629. cun-
 „ctaque utroque edicto vel aliis ejusmodi
 „actibus indulta, annullat, & tanquam
 „nunquam confecta declarat: proin-
 „omnia Tempa, quæ adhucdum in
 „Regno exstant, destrui jubet, ac pro-
 „hibet, ne Religionis, quæ se *refor-*
 „*matam* dicit, exercitium in quocunque
 „loco, etiam in Præfecturis Senatus
 „decreto munitis aut feudi jure firmatis
 „fiat: omnes Prædicantes intra quin-
 „decim dierum spatium, nisi ad fidem
 „Catholicam redire voluerint, Regno
 „exulent, nec diutius ibidem commo-
 „rentur, nec interim ullo ministerii sui
 „officio fungantur, interminata trire-
 „mum pœna, si secus fecerint: eorum
 „vero, qui errores suos ejuraverint, post
 „obitum relictæ viduæ iisdem, ut olim
 „exemptionibus fruantur, addita pen-
 „sione triplo ampliore, quam antea a
 „suis consistoriis receperunt: insuper
 „ad veram fidem reversi ab iis oneribus,
 „quibus ad Doctoratus honores promo-
 „vendi alias subjacere tenerentur, sint
 „ex-

Sæc. XVII. „exempti: privatæ autem Hugonota-
 A. C. 1685. „rum Scholæ claudantur, ac univer-
 „sim omnia in earum favorem indulta
 „aboleantur, & Calvinistarum infantes
 „deinceps ritu Catholico Baptizentur,
 „ac in vera fide enutrientur, cujus de-
 „creti executionem Judices sedulo ur-
 „geant: Hi, qui Regno excefferunt,
 „intra quadrimestre revertantur, evo-
 „luto autem hoc temporis spatio eorum
 „bona fisco addicantur, ceteris autem
 „omnibus subditis indicta masculis tri-
 „remium pœna, & fœminis bonorum
 „proscriptione, ac carcere sit vetitum,
 „ne Regno excederent, aut bona sua
 „ad exteras ditiones transferrent, de-
 „nique omnes declarationes contra re-
 „lapsos antea editæ confirmentur: Ni-
 „hilominus tamen ex Regia clementia
 „Sectarii Religionis, quæ se *reforma-*
 „tam dicit, donec illos æque ac ceteros
 „illustrare Deo placuerit, in urbibus,
 „& locis, pagis & terris commorari,
 „suoque commercio, bonisque frui pot-
 „erunt, quin ob existimatam religio-
 „nem reformatam turbari vel affligi va-
 „leant, ea tamen lege, ne ullum Re-
 „ligionis exercitium, aut sub orationis
 „vel Religiosi cultus obtentu conventus
 „habeant, interminata, ut superius
 „statutum, carceris aut triremium
 „pœna.”

Præ-

Præter Regium hoc decretum insuper Sæc. XVII.
 Parisiensis Archiepiscopus edito catalogo A. C. 1685.
 ferme sexcentos Calvinianos libros pro-
 scripsit, quos Senatus Regius supprimi,
 atque in Bibliopolarum, Prædicantium
 & Seniorum scrinia inquiri iussit, postea
 die vigesima quinta Octobris prohibuit,
 ne ullum Calvinianæ sectæ exercitium
 in Regis vel Mercatorum navigiis habe-
 retur, simulque die quinta Novembris
 sub gravissimis pœnis, cunctis Merca-
 toribus, navium Præfectis, Nautis &c.
 vetitum, ne ullo pacto Hugonotarum
 transmigrationem e regno promoverent;
 his vero, qui ejusmodi transfugas de-
 nuntiaverint, media pars bonorum,
 quæ denuntiati possederant, cedatur.
 Insuperhabita tamen hac legum severi-
 tate, & provida circumspetione ferme
 centies mille Sectarii fuga elapsi in An-
 gliam, Belgium, Helvetiam, Pede-
 montium, Daniam, Hassiam, Palati-
 natum, Brandenburgum, Osnabrugum,
 aliasque Protestantium ditiones ingen-
 tem pecuniarum summam præter mer-
 caturas, Lanificii aliasque artes & opi-
 ficia transtulerunt: hoc tamen ingens
 proventuum temporale damnum inde
 emergens, ceterasque omnes huma-
 nas rationes Rex Religionis Zelo, Re-
 gnique tranquillitati longe postposuit,
 maluitque pauciores habere subditos,
 Y 3 quam

Sæc. XVII. quam innumeros Deo, Ecclesiæ, Re-
A. C. 1685. gique rebelles: nihilominus vices cen-
 tena Calvinianorum millia, imo omnes,
 exceptis duntaxat sexcentis, Prædican-
 tes Regiis pollicitationibus resistendo
 impares religionem Catholicam, saltem
 exterius amplexati sunt.

§. LXXXV.

*Gratulatiõe Innocentii XI. Pontifi-
 cis literæ ad Franciæ Regem.*

*Carol. me-
 mor. p. 281,
 lib. 9.
 Cabinet Hist.
 de Lorr.
 l. 38.*

Promulgato revocationis decreto Rex
 residua Hugonotarum Tempora de-
 strui iussit, inter quæ longe augustissi-
 mum erat Charentonianum a celebri
 Architecto Jacobo Brossuo delineatum,
 necnon Metense non minus insignis.
 Tam heroici operis fama Romæ brevi
 innotuit, quocirca Innocentius XI. Pon-
 tifex ingenti perfusus gaudio has ad
 Ludovicum Regem literas exarabat:

„Charissime in Christo Fili noster.
 „Cum præ cæteris documentis, quæ in-
 „genitam Tuæ Majestatis pietatem ab-
 „unde declarant, maxime excellat exi-
 „mius ille Christianissimoque Rege di-
 „gnus Zelus, quo strenue incensus fa-
 „ventes istius Regni hæreticis Confi-
 „tutiones penitus abrogasti, fideique
 „orthodoxæ propagationi Sapientissi-
 „mis editis decretis egregie consulisti,
 „sicut